

Дејан САВОВСКИ

СУДИР НА ДВЕ СТРУИ

Што е политика? Дали тоа е вештина на владеење со општеството, спроведување на политики во заедницата под одредени правила? Или е систем на индивидуална авторитативна дистрибуција со употреба на генерирана моќ? Постојано треба да се има на ум дека самиот процес на креирање на политика е обременет со многу политика како спротивставеност на интереси, видување и моќ, со кои располагаат различните директни и индиректни учесници во тој процес. Тоа значи дека процесот е исполнет со мноштво конфликти, манифестирање сила, спогодување и компромиси но, исто така, и со измами, заведување и поткуп. Поради тоа, настојувајќи да се избегне произволноста во толкувањето на политиките кои се водат, не е доволно само да се донесе одреден закон или да се пропише некако правило туку, исто така, и да се прецизира како да се спроведат во дело таквиот закон или правила. Во креирањето на политиката на една земја може да се тргне од гледна точка на оптимизам или песимизам. Сериозните држави ја градат својата политика врз основа на песимистички сценарија, со тоа што одговорните влади треба да ги насочуваат своите активности кон позитивно разрешување на сите евентуални проблеми. Тие предвид ги земаат потенцијалните проблеми, се подготвуваат за нивно евентуално разрешување, со што најчесто се постигнува целта никогаш да не дојде до нив. Наспроти тоа, француските револуционери беа оптимисти. Тие веруваа во силата на интелектуалците, но сепак ги создадоа гилотината и диктатурата. Ваквиот споредбен однос треба да биде основа за креирање на политиката на секоја земја за однесување во еден глобален светски нестабилен поредок, во каков живееме денес. Придружна појава на денешните модерни и современи општества е терминот демократија, кој кореспондира со стабилност во земјите и безбедност во меѓународната заедница. Појавата на демократијата влијае на сите видови

Француските револуционери верувале во силата на интелектуалците, но сепак ги создале гилотината и диктатурата.

Човекот може да го промени светот ако верува, ако својата волја ја гради врз основа на верувањето во тоа што е вистина, правда.

политички и социјални промени во општеството. Затоа и ширењето на демократијата се јавува и како резултат на определбата на државите да ги модернизираат своите економии, да ги ублажат социјалните состојби и да се интегрираат во светот.

Репрезентативниот начин на владеење ги тера водачите на државите да водат повеќе сметка за својот народ. Зборот "демократија" е многу популарен во политичкиот речник. Полити-

чари со различни ставови и убедувања, своите акции во практика се обидуваат да ги прикажат како демократски. Мое мислење е дека тоа води до појава на систем на квазидемократија или би го нарекол демократура.

Од денешен аспект најпопуларна дефиниција на демократијата се регуларни избори, фер организирани и чесно изброени. Сепак, основната идеја дека демократијата има важно пацифистичко влијание на односите меѓу државите, всушност ни нуди решение за мир во светот и покрај спомнатите проблеми, кои се придружен ефект на процесот на демократизација, значи не постои друга алтернатива за мирот во светот. Демократските избори, институции, неограниченото право на говор и изразување на луѓето само ја зголемуваат стабилноста во светот и го редуцираат ризикот од појава на конфликти. Иако за ваквите тврдења постојат силни аргументи кои ни даваат за право да ја прифатиме ваквата парадигма, потребна е голема внимателност кога се спомнува демократијата, особено кон земјите во транзиција. Што и да е, термините и категориите за дефинирање на политика и на демократија секогаш се малку двосмислени, збркани, не сосема јасни и секогаш се добри за општа дискусија, но од тој галиматијас на фрази и дефиниции секогаш, директно и непосредно, сме засегнати ние, обичните луѓе. Гореспомнатата кратка анализа многу ме потсетува на Орвеловата "Животинска фарма", каде во првата средба со практичната политика на неговиот свињин, кои веќе се изградиле како целосен античовечки идеолошки склоп, тие се трансформираат во луѓе. Орвел веројатно немал намера да предвидува, туку само да предупреди на тоа што може да се случи доколку политиката се насочи во погрешна насока. Ке завршам со една стара мудрост. Човекот може да го промени светот ако верува, ако својата волја ја гради врз основа на верувањето во тоа што е вистина, правда. А тоа нема ништо заедничко со политиката.